

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus II. De Licentia docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

praesertim instrueret, quae ad curam animarum pertinent. Additum praeterea praecipuum, ut curetur ab eo, ad quem pertinet ejusmodi Magistrum constituere, vel eligere, ut illi assignentur proventus unius praebendae, quin propterea talis Magister electus, efficiatur Canonicus illius Ecclesiae.

609 Hanc constitutionem decretalem confirmavit Trid. sess. 5. de Reform. c. 1. & sess. 23. c. 18. quibusdam adhuc adjectis. Nam 1. Magister Grammaticae, de jure antiquo eligendus erat ab Episcopo *cum consensu Capituli* per c. *quia nonnulli* h. t. at juxta Trid. cit. c. 1. *cum consilio Capituli*; hoc autem Episcopus, etsi petere teneatur, non tamen tenetur sequi, juxta declar. Card. apud Fagnan. in c. *quia nonnulli* n. 16. Secundo, illa constitutio praecipit, *Clericos talis Ecclesiae*, in qua praebendam habet, & alios pauperes gratis doceri: Tridentinum autem dicit, qui *Clericos aliosq; Scholares pauperes* gratis doceat, indistincte. Tertio, constitutio vult in Ecclesiis Cathedr. & Colleg. constitui unum tantum Magistrum Grammaticae; in Metropolitanis vero, insuper etiam alium, Theologiae: Tridentinum autem in qualibet earum exigit Magistrum Theologiae unum tantum; & in defectum reddituum, vel paucorum discipulorum, saltem Grammaticum. Quarto, juxta illam constitutionem juris antiqui, assignandi erant redditus unius praebendae: In Tridentino autem non fit mentio praebendae; sed solum, mandatur, ut ei assignentur fructus beneficii simplicis; vel merces persolvatur condigna ex Episcopali, vel Capitulari mensa; vel alio nomine. Praeter haec addit Tridentinum, ut etiam in Monasteriis Monachorum, ubi commodè fieri potest, lectio Sacrae Scripturae habeatur, & si Praelati negligentes fuerint, Episcopi locorum, *ut delegari sedis Apostolicae*, ad id compellant; ac eandem lectionem haberi praecipit etiam in Conventibus aliorum Regularium, in quibus studia vigere possunt, ut in Gymnasiis.

610 Not. autem, in illis Ecclesiis, in quibus praebenda, praestimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum beneficium, pro lectoribus Sacrae Theol. deputatum, reperitur, vocari *praebendam Theologalem*, ac ejus provisionem, alteri, quam per se, vel alium idoneum, ad id munus praestandum, irritam, ac nullam esse. Not. 2.

Tom. V.

Lectorem Theologiae in dictis Ecclesiis non posse obtinere aliud beneficium, cum lectione incompatibile, ut not. Barbos. in cit. c. 1. Trident. n. 9. Et quamvis praebenda Theologica, secundum Canones, instituta sit pro Professore *Sacrae Scripturae*, satis fieri tamen, si legatur *Theologia Scholastica*, juxta Congr. Concilii apud Fagnan. cit. à n. 29. & Barbos. cit. n. 39. Not. 3. Ejusmodi Professore, vel lectorem praebendarium in dictis Ecclesiis, vocari ab aliis *Scholasticum* (olim etiam solitum appellari *Advocatum*, de quo in c. *de quibusdam*. dist. 37. & Trident. sess. 23. de Reform. c. 10.) cujus lectionis, vel doctrinae munus erat, Clericos inferiores tantum latino sermone, & alias artes, ac disciplinas docere; sic Pereyra in Elucidar. n. 273. Ejusmodi Professore, vel lectorem in Cathedralibus, habere *dignitatem*, vel saltem *Personatum*, docet Azor. p. 2. l. 3. c. 23. Et in quibusdam Ecclesiis, etiam esse alium, dignitate inferiorem illo, personatu tamen praeditum (qui dicitur *vice Scholasticus*) absentis Scholastici munus & officium exequi solitum. Sic ille.

ARTICULUS II.

De Licentia docendi.

PER eam hic intelligitur facultas docendi ex jurisdictione, & officio, ut notat Vallengis h. t. n. 1. haec confertur in collatione Doctoratus. Soli enim Doctores *ex officio docere possunt*. Ejusmodi autem Doctoratus, est *dignitas*, & Doctor dicitur in dignitate constitutus, ut notat Barbos. in c. *quanto*, de Magistris; ubi sub poena excommunicationis, & privationis officii & *dignitatis* prohibetur, ne pecunia exigatur *pro licentia docendi*, etiamsi hoc habeat consuetudo: Sed, ut hoc rectè intelligatur, not. 1. non esse illicitum accipere stipendium pro docenda Theologia, sive Scholastica sive morali (quae scilicet pertinet ad casus conscientiae) sive positiva, seu explicativa Sacrae Scripturae. Nam actus docentis, nec ex se sunt spirituales; nec supponunt potestatem spiritualem. Not. 2. Dare pro pecunia facultatem, seu licentiam docendi, non esse Simoniacum, nec illicitum, ex natura rei, quando talis licentia non est actus jurisdictionis spiritualis; quia tunc nec facultas docendi, nec licentia data ad actum est spiritualis.

R

Not.

612 Not. 3. *Dare talem licentiam*, quando est actus jurisdictionis spiritualis (ut est *constituere Theologum pro Ecclesiis supra dictis*, cui assignanda est præbenda Theologalis, à Superiore Ecclesiastico, quâ tali) illicitum esse; cum hoc prohibeatur in c. *Quantò* 3. h. t. ibi, *dignos animadversione censemus, qui nomen Magistri Scholarum, & dignitatem assumunt, & sine certo pretio Ecclesiasticis viris, docendi alios licentiam non impendant.* Not. 4. In Clement. 2. & final. h. t. statutum esse, ut ii, ad quos ex officio spectat, *conferre Magisterium*, seu gradum Doctoratus, prius à promovendo recipiant iuramentum, quòd in solemnitate, seu promotione sua, non exponent ultra summam trium millium Turonensium, hoc est, juxta computum gloss. hic, 250. aureorum, nisi sint altioris status, sed circa hoc raro est periculum, nisi forsan in casu, quo pecunia supplere debet *defectum scientiæ*. Cæterum hæc constitutio in pluribus locis, & Academiis est abolita, & usu non recepta.

ARTICULUS III.

De Privilegiis Magistrorum & Discipulorum.

613 **L**oquimur de privilegiis jure canonico in materia ipsius dispositioni subjecta, utriusque docentium, ac discipulorum parti concessa; quæ tamen tangunt solos Clericos. Circa hoc Tridentinum sess. 5. de Reform. c. 1. statuit, ac indulget, ut *Magistri docentes Sacram Scripturam (dum publice in Scholis docuerint) & Scholares (qui in ipsis student) privilegiis omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia, à jure communi concessis, plenè gaudeant, & fruantur.* Hoc privilegio etiam gaudent docentes Theologiam, vel jus Canonicum, ac in eo studentes. Sic Felinus in c. *super specula*. h. t. n. 2. cum communi. Imò etiam jure communi competit hoc privilegium docentibus, & studentibus *Juri Canonico*; cum sit pars scientiæ divina, ut dicitur c. *Qualiter* 24. de accusat. & sæpius appellatur *jus divinum*, ut in c. *Nimis* 30. de jure jurando c. 2. de privileg. in 6.

614 Not. autem 1. docentes, hoc privilegio gaudere, quàm diu docent; studentes autem solo quinquennio, ut dicitur in Trid. cit. ad hoc autem requiritur, ut frequentent in *studio generali*, vel celebri Universitatè. Garcia de beneficiis p. 3. c. 2. n. 55. ex declaratione Cardinalium inter-

pret. Trid. Et hoc procedit etiam, si docens non sit membrum talis Universitatis, modò doceat cum hujus, vel Collegii Doctorum licentia. Garcia n. 60.

Not. 2. Illud privilegium de percipiendis fructibus in absentia studiorum causâ, non extendi ad distributiones quotidianas, quando hæc distinctæ sunt à fructibus præbendæ. Si autem omnes, vel ferè omnes fructus in distributionibus consistant, illis absentibus duæ earum partes conceduntur; tertia retinet naturam distributionum, & accrescit præsentibus. Sic Fagnan. in c. *fin.* h. t. à n. 2.

His addenda videtur constitutio, seu 616 authentica Friderici Imperatoris, quæ intitulatur *Habita*. C. Ne filius pro Patre, quæ est 5. lib. 4. C. in tit. 13. & concernit omnes bonarum literarum Professores, & Studiosos, de qua Oldendorpius in tract. de Jure Singulari c. 10. Rebuff. l. 1. de privil. Scholasticorum &c. In ea porò Imperator statim in principio dicit, ea, quæ ibi statuit, habita super hoc diligenti inquisitione Episcoporum, Abbatum, Ducum, omnium Judicum, & aliorum Procerum Sacri sui palatii examinatione, *omnibus*, qui causa studiorum peregrinantur, *Scholaribus*, & maxime divinarum, atque sacrarum legum Professoribus, hoc suæ pietatis beneficium indulgere. Deinde, post insignes omnino laudes Professorum cum primis, tum etiam Scholarium ait: *Hæc igitur generali, & in perpetuum valitura lege decernimus, ut nullus de cætero tam audax inveniat, qui aliquam Scholaribus injuriam inferre præsumat; nec ob alterius cujuscunq; Provincia delictum, sive debitum (quod aliquando ex perversa consuetudine factum audivimus,) aliquod damnus eis inferat.* Secus autem agentibus statuit poenam his verbis: *Scituris hujusmodi sacræ constitutionis temporibus; & etiam ipsis locorum Rectoribus, qui hoc vindicare neglexerint, restitutionem rerum ablatarum ab omnibus exigendam in quadruplum: Notarij infamia eis ipso jure irroganda, dignitate sua se carituros in perpetuum.*

Deinde statuit Ordinem, si quid contra dictos privilegiatos emergat, his verbis: *Verum tamen, si litem eis quispiam super aliquo negotio movere voluerit, hujus rei optione datâ Scholaribus, eos coram domino, vel Magistro suo, vel ipsius Civitatis Episcopo (quibus hanc jurisdictionem dedimus) conveniat. Qui verò ad alium iudicem eos trahere sentia-*